

Република Србија
ВРХОВНИ СУД
Рев2 3640/2023
27.12.2023. године
Београд

Врховни суд, у већу састављеном од судија: Звездане Лутовац, председника већа, Иване Рађеновић и Владиславе Милићевић, чланова већа, у парници из радног односа тужиоца АА из ..., чији је пуномоћник Ристо Лекић, адвокат из ..., против тужене Републике Србије – Министарство унутрашњих послова, коју заступа Државно правобранилаштво Београд, ради исплате, одлучујући о ревизији тужиоца изјављеној против пресуде Апелационог суда у Београду Гж1 1605/21 од 15.06.2022. године, у седници одржаној 27.12.2023. године, донео је

РЕШЕЊЕ

УСВАЈА СЕ ревизија тужиоца, **УКИДА** се пресуда Апелационог суда у Београду Гж1 1605/21 од 15.06.2022. године и предмет **ВРАЋА** истом другостепеном суду на поновно суђење.

ОДБИЈА СЕ захтев тужене за накнаду трошкова састава одговора на ревизију.

Образложење

Пресудом Првог основног суда у Београду П1 733/17 од 09.09.2019. године, ставом првим изреке, усвојен је тужбени захтев тужиоца и обавезана тужена да му исплати неисплаћену разлику зараде до двоструког износа исте по основу обављеног рада и временаведеног на раду за период од 01.06.2012. године до 30.06.2016. године у износу од 3.718.374,00 динара и то појединачно наведене месечне новчане износе са законском затезном каматом од доспелости сваког појединачног износа до исплате (све ближе наведено и опредељено овим ставом изреке). Ставом другим изреке, тужена је обавезана за период из става првог изреке у име и за рачун тужиоца уплати доприносе за обавезно социјално осигурање на напред наведене износе неисплаћених зарада из става првог изреке и то доприносе за пензијско и инвалидско осигурање Републичком фонду ПИО, доприносе здравственог осигурања Републичком фонду за здравствено осигурање и доприносе осигурања за случај незапослености Националној служби за запошљавање Републике Србије. Ставом трећим изреке, обавезана је тужена да тужиоцу накнади трошкове парничног поступка у износу од 430.392,00 динара са законском затезном каматом од пресуђења до исплате.

Пресудом Апелационог суда у Београду Гж1 3957/19 од 22.05.2020. године, преиначена је пресуда Првог основног суда у Београду П1 733/17 од 09.09.2019. године, тако што је у целини одбијен тужбени захтев тужиоца, као и захтев за накнаду

трошкова, а тужилац је обавезан да туженој накнади трошкове поступка у износу од 60.000,00 динара.

Решењем Врховног касационог суда Рев2 2461/2020 од 19.11.2020. године, укинута је претходно донета пресуда Апелационог суда у Београду Гж1 број 3597/19 од 22.05.2020. године у овој правној ствари и предмет враћен истом суду на поновно суђење.

Побијеном пресудом Апелационог суда у Београду Гж1 1605/21 од 15.06.2022. године, донетом након одржане главне расправе, ставом првим изреке, преиначена је првостепена пресуда у ставовима првом и другом изреке, тако што је одбијен тужбени захтев којим је тражио да му тужена на име неисплаћене разлике зараде до двоструког износа по основу обављеног рада и временаведеног на раду за период од 01.06.2012. године до 30.06.2016. године исплати укупан износ од 3.718.374,00 динара, на начин ближе описан у том делу изреке као и да на те износе у корист тужиоца уплати доприносе за пензијско и инвалидско осигурање Републичком фонду ПИО, доприносе здравственог осигурања Републичком фонду за здравствено осигурање и доприносе осигурања за случај незапослености Националној служби за запошљавање Републике Србије. Ставом другим изреке, преиначена је одлука о трошковима парничног поступка садржана у ставу трећем изреке првостепене пресуде тако што је одбијен захтев тужиоца за накнаду трошкова парничног поступка у износу од 430.392,00 динара са законском затезном каматом. Ставом трећим изреке, обавезан је тужилац да туженој накнади трошкове другостепеног поступка у износу од 60.000,00 динара. Ставом четвртим изреке, обавезана је тужена да тужиоцу накнади трошкове ревизијског поступка у укупном износу 167.784,00 динара. Ставом петим изреке, одбијен је захтев тужиоца за накнаду трошкова другостепеног поступка у износу од 117.250,00 динара.

Против правноснажне пресуде донете у другом степену тужилац је благовремено изјавио ревизију због битних повреда одредаба парничног поступка и погрешне примене материјалног права.

Тужена је поднела одговор на ревизију тужиоца захтевајући накнаду за трошкове њеног састава.

Врховни суд је оценио да је ревизија тужиоца дозвољена по члану 403. став 2. тачка 2. Закона о парничном поступку („Службени гласник РС“ број 72/11 ... 10/23), испитао је побијану пресуду на основу члана 408. ЗПП и утврдио да је ревизија тужиоца основана.

У поступку није учињена битна повреда одредаба парничног поступка из члана 374. став 2. тачка 2. ЗПП на коју Врховни суд пази по службеној дужности.

Према утврђеном чињеничном стању (у расправи) пред другостепеним судом, тужилац је у радном односу на неодређено време код тужене, а решењем Министарства унутрашњих послова – Ресор јавне безбедности од 07.02.2006. године, као ..., радник на радном месту ... у одељењу за истраживање експлозија, пожара и хаварија Управе криминалистичке полиције Секретаријата унутрашњих послова у ..., са којих послова је решењем тужене од 15.02.2006. године, распоређен на радно место послови ... (ОСЛ) у Одељењу за сузбијање организованог општег криминала у Служби

за борбу против организованог криминала Управе криминалистичке полиције. Од 28.04.2006. године, тужилац је са 15.05.2006. године распоређен на радно место послови ... (ОСЛ) у Одељењу за сузбијање организованог општег криминала у Служби за борбу против организованог криминала Управе криминалистичке полиције. За исплату плата за свако од наведених радних места, тужена је доносила посебно решење у складу са важећим актима о платама запослених, а решењем од 01.06.2012. године тужилац је као ... са 01.06.2012. године, распоређен на радно место ..., у свом звању. Тужиоцу је решењем са применом од 01.06.2012. године утврђен укупан коефицијент од 2,700 увећан за припадајући минули рад. Против овог решења тужилац је изјавио жалбу. Жалбена комисија Владе је усвојила жалбу и поништила предметно решење. Решењем од 08.04.2016. године тужилац је распоређен на радно место послови ... у Одељењу за сузбијање организованог општег криминала у Служби за борбу против организованог криминала Управе криминалистичке полиције, почев од 15.04.2016. године. Према подацима које је доставила тужена односно из потврде о просеку примања тужиоца од 10.10.2017. године, утврђено је да је плата тужиоца на претходном радном месту ... у Одељењу за истраживање експлозија, повреда и хаварија Управе криминалистичке полиције за период од септембра 2005. године закључно са фебруаром 2006. године, износила укупно 167.255,63 динара, а у том просеку означен је по месецима износ који је тужилац примио за сваки појединачни месец са елементима за исплату, тако у јануару 2006. године тужилац примио укупно 31.004,56 динара. У периоду од јуна 2012. закључно са августом 2015. године, плата тужиоца је износила 2.245.421,23 динара. Према основном налазу судског вештака изостала разлика нето зараде тужиоца за предметни период износи 1.754.763,33 динара, а према допунском налазу разлика нето зараде тужиоца за предметни период износи износи 3.718.374,00 динара, тако што је иста утврђена упоређивањем зараде тужиоца и упоредног радника ББ за предметни период. У исказу датом на расправи вештак је остао при налазу и мишљењу од 03.02.2022. године и при основном налазу у коме је навео тачан износ основне зараде из јануара 2006.године. Судски вештак је у налазу и мишљењу од 03.02.2022. године (који другостепени суд није прихватио), исказао износ разлике зараде по Уредби о платама за тужиоца за период од 01.06.2012. године до 30.06.2016. године у укупном износу од 2.517.782, 72 динара.

Код овако утврђеног чињеничног стања, првостепени суд је усвојио тужбени захтев тужиоца налазећи да тужиоцу за обављање послова у Одељењу за борбу против организованог општег криминала Управе за борбу против организованог криминала није исплаћена плата у двоструком износу према Уредби о платама лица која обављају послове у посебним организационим јединицама државних органа надлежних за сузбијање организованог криминала чију је висину утврдио на основу допунског налаза и мишљења судског вештака, због чега је обавезао тужену на исплату разлике зараде обрачунате према заради упоредног радника.

Закључујући да је првостепени суд пропустио да утврди да ли је двострука плата коју је остварио тужилац у време пре ступања на рад у организациону јединицу за сузбијање организованог криминала Министарства унутрашњих послова, већа од плате коју је остварио у посебној организационој јединици надлежној за сузбијање организованог криминала за утужени период, другостепени суд је одржао расправу, поновио изведене доказе пред првостепеним судом (њиховим читањем) и утврдио да би тужилац имао право на плату у двоструком износу применом члана 2. Уредбе о платама лица која обављају послове у посебним организационим јединицама државних органа надлежних за сузбијање организованог криминала, ако је двострука плата коју

је остваривао у време пре ступања на рад у наведену организациону јединицу већа од плате коју је остварио у посебној организационој јединици државног органа надлежног за сузбијање организованог криминала. По оцени тог суда, плата коју је тужилац примао у утуженом периоду, у износима који су наведени у налазу и мишљењу судског вештака, већа је од двоструког износа плате тужиоца (у распону од 74.973,73 динара до највишег износа 103.448,48 динара) коју је остварио у време пре ступања на рад у посебну организациону јединицу Министарства унутрашњих послова надлежну за сузбијање организованог криминала у јануару 2006. године (31.004,56 динара, па $31.004,56 \times 2 = 62.009,12$ динара). Због тога је закључио да је потраживање тужиоца у овој правној ствари неосновано и да је без значаја обрачун разлике плате дат у допунском налазу и мишљењу судског вештака на основу двоструког износа плате и то нето исплаћене плате тужиоцу у спорном периоду (за сваки месец појединачно) од ког износа је одузет нето износ исплаћене плате и утврђена разлика, јер је меродаван износ плате коју је тужилац остваривао у време пре ступања на рад у посебну организациону јединицу Министарства унутрашњих послова надлежну за сузбијање организованог криминала. Због тога је преиначио првостепену одлуку и одбио тужбени захтев у целисти.

Основано се у ревизији тужиоца указује да је због погрешне примене материјалног права чињенично стање остало непотпуно утврђено.

Према члану 18. став 1. Закона о организацији и надлежности државних органа у сузбијању организованог криминала, корупције и других посебно тешких кривичних дела („Службени гласник РС“ број 42/2002 ... 32/2013), лица која обављају послове и задатке у државним органима посебним организационим јединицама из овог закона имају право на плату која не може бити већа од двоструког износа плате коју би остварила лица запослена на одговарајућим пословима и задацима у Тужилаштву за организовани криминал, Вишем суду у Београду, Апелационом суду у Београду, Министарству надлежном за унутрашње послове и Окружном затвору у Београду. Плате лица из става 1. овог члана уређује Влада. На основу овлашћења из наведене законске одредбе Влада Републике Србије је Уредбом о платама лица која обављају послове у посебним организационим јединицама државних органа надлежних за сузбијање организованог криминала („Службени гласник РС“ број 14/2003 ... 114/2014) уредила плате ових лица тако што је у члану 2. став 1. одређено да се плата лица која обављају послове у наведеним организационим јединицама државних органа обрачунава и исплаћује у двоструком износу плате коју су остваривали на пословима са којих су ступили на рад у организационе јединице из члана један ове уредбе. По члану 3. став 6. Уредбе, додаци на плату утврђени законом запосленом коме се плата утврђује овом уредбом, обрачунавају се у складу са законом, другим прописима и колективним уговором.

Полазећи од наведеног, запослени који су пре ступања на рад у Службу били радно ангажовани у МУП-у имају право на двоструки износ плате коју би остварили на пословима и задацима у том министарству, што значи да се двоструки износ плате обрачунава са свим увећањима плате коју би то лице остварило на ранијем радном месту, односно свако увећање основне плате на ранијем радном месту последично доводи до увећања двоструког износа основне плате у овим организационим јединицама, уз органичење из наведене законске одредбе (члан 18. став 1.).

Имајући у виду налаз и мишљење судског вештака којим је вршен обрачун плата тужиоца за утужени период (од 01.06.2012. године до 30.06.2016. године) није јасно на основу чега је другостепени суд дошао до закључка да је плата тужиоца на претходном радном месту већа од плате коју је остварио у посебној организационој јединици надлежној за сузбијање криминала. Тужилац је, пре него што је распоређен у посебну организациону јединицу надлежну за сузбијање организованог криминала, био запослен у Министарству унутрашњих послова, па не постоје услови да се двоструки износ његове зараде обрачунава према заради упоредног радника. Ова методологија обрачуна се примењује само за оне запослене у Служби за борбу против организованог криминала и Служби за откривање ратних злочина који нису претходно били нигде радно ангажовани.

Погрешно је становиште другостепеног суда да се обрачун зараде врши на бази зараде из месеца који је претходио ступањем тужиоца на рад у Службу за борбу против организованог криминала, зато што промене основне месечне плате на ранијем радном месту, доводе до увећања у двоструком износу основне плате у овој организационој јединици.

С обзиром на садржину Закона о организацији и надлежности државних органа у сузбијању организованог криминала, корупције и других посебно тешких кривичних дела („Службени гласник РС“ број 42/2002 ... 32/2013) и Уредбе о платама лица која обављају послове у посебним организационим јединицама државних органа надлежних за сузбијање организованог криминала („Службени гласник РС“ број 14/2003 ... 114/2014) са свим њиховим изменама, било је неопходно, ради правилне примене материјалног права на поуздан начин утврдити колика је била плата тужиоца на претходном радном месту са кога је 15.02.2006. године распоређен на радно место ... (ОСЛ) у Одељењу за сузбијање организованог општег криминала у Служби за борбу против организованог криминала Управе криминалистичке полиције, и утврдити да ли је на том (новом) радном месту остварио двоструки износ плате (члан 2. цитиране Уредбе) или није, у ком случају је потребно утврдити њену разлику уз поштовање ограничења из члана 18. став 1. Закона о организацији и надлежности државних органа у сузбијању организованог криминала, корупције и других посебно тешких кривичних дела.

Пошто поступи по примедбама из овог решења другостепени суд ће донети нову одлуку о тужбеном захтеву.

На основу члана 416. став 2. ЗПП одлучено је као у ставу првом изреке.

Врховни суд је одбио захтев тужене за накнаду трошкова састава одговора на ревизију, с обзиром да исти нису били нужни за вођење ове парнице у смислу члана 154. став 1. ЗПП, због чега је у смислу одредбе члана 165. став 1. ЗПП одлучено као у ству другом изреке.

**Председник већа - судија
Звездана Лутовац с.р.**

**За тачност отправка
Заменик управитеља писарнице
Миланка Ранковић**